

Debat om
**Fremtidig byudvikling
og det åbne land**

Forslag til
**Planstrategi 2008
og Agenda 21-strategi**

– kort udgave

Kolofon

Indhold

Ny strategi for byudvikling og det åbne land 3

Fortsat befolknings- og erhvervsvekst 4

Fremtidige udviklingsbehov 6

En by i bevægelse og en god by for alle 8

Byomdannelses- og fortætningsområder 10

Byvækst i nye byer og større byvækstarealer 12

Byvækst ved eksisterende byer 14

Strategi for det åbne land 16

Agenda 21 18

Den videre proces 20

Ny strategi for byudviklingen og det åbne land

Som hovedby i Vestdanmark er det vigtigt, at Århus er parat til den udvikling, vi står overfor. Mange unge ønsker at flytte til Århus for at få en uddannelse. Mange i alle aldre ønsker at bo i eller tæt på Århus. Og der er gode muligheder for at skabe nye arbejdspladser i Århus.

Det er desuden vigtigt, at Århus har attraktive rammer for udvikling af landsdelsfunktioner som Århus Universitetshospital i Skejby, den nye bydel på De Bynære Havnearealer og erhvervshavnens nye containerterminal.

Byrådet har med forslag til *Planstrategi 2008* lagt en overordnet og langsigtet strategi for byens og det åbne lands udvikling frem til debat. Der er tale om en overordnet ramme for udviklingen, som skal sikre, at Århus fortsat kan vokse og samtidig være en velfungerende og attraktiv by, hvor vi både tænker nyt og bevarer de kvaliteter, vi kender.

Forslaget til *Planstrategi 2008* er første skridt på vej mod en ny kommuneplan, som forventes vedtaget endeligt i 2009, og som bliver det grundlag, udviklingen i byen og det åbne land skal tilrettelægges efter.

I tråd med Århus Kommunes målsætning om tidlig borgerinddragelse har fællesrådene, interessenterne i det åbne land og en ekstern følgegruppe med forskellige interessegrupper i Århus Kommune medvirket til at forme forslaget til planstrategi.

Byrådet håber, at forslag til *Planstrategi 2008* vil blive godt modtaget og være med til at sætte gang i en indholdsrig debat om byens og det åbne lands udvikling.

Fortsat befolknings- og erhvervsvekst

Strategien bygger på en ambition om fortsat vækst

Byrådet har valgt et ambitiøst mål om, at Århus skal kunne vokse med i størrelsesordenen 50.000 arbejdspladser, 10.000 studiepladser og 50.000 boliger svarende til ca. 75.000 flere indbyggere – allerede i 2030.

Byrådet ønsker gennem planlægningen at skabe rammerne for, at byen kan vokse og udfylde sin rolle som Vestdanmark hovedby. Det er mindre vigtigt, om udviklingen kommer en smule før eller senere.

Århus som vækstcenter i Østjylland

Udviklingen i Danmark kendetegnes af vækst i Østjylland og på Sjælland – navnlig omkring Århus og København.

Flere indbyggere

Århus Kommune har de sidste mange år fået flere indbyggere. Udviklingen skyldes især Århus' mange uddannelses tilbud. Århus vokser, fordi mange unge flytter til for at uddanne sig, og lidt færre flytter fra kommunen, når uddannelsen er slut. En del bosætter sig i nabo-kommunerne efter endt uddannelse.

Flere arbejdspladser

Århus er også centrum for kraftig vækst i antallet af arbejdspladser. De sidste 12 år har væksten været højere i Århus Kommune end i hovedstadsområdet. Det er primært 'byerhverv' (forretningsservice, sundhed, detailhandel, kultur, hoteller og restauration mv.), der er vokset, mens antallet af arbejdspladser i produktionserhverv har haft beskednen vækst eller er gået tilbage.

Fremtidige udviklingsbehov

Flere unge og flere ældre

På samme måde som i resten af Danmark vil der efter alt at dømme blive relativt flere ældre i Århus Kommune fremover. På grund af Århus' storbytilbud, erhvervs-vækst og uddannelsesmiljøer vil der formentlig også blive relativt flere unge.

Flere studerende

Århus Universitet har som mål at udvide antallet af studiepladser i Århus med 10-15.000 inden for 10-15 år. Flere studiepladser vil få flere unge til at flytte til Århus, og det vil medføre øget befolkningstilvækst.

Behov for flere boliger

Når indbyggertallet vokser, er der behov for at bygge mange nye boliger, hvis det skal gøres lettere at finde en bolig for de mange, der foretrækker at bo i eller tæt på Århus. Flere unge og ældre giver behov for flere boliger til mindre husstande. Endelig vil den løbende stigning i velstanden generelt give behov for større og mere veludstyrede boliger.

Hvor mange boliger, der præcist vil blive behov for – eller hvor hurtigt – kan ikke forudsiges præcist. Det vil afhænge af konjunkturerne, tilflytningen, fødselstal, udvikling i familiemønstre mv. Men meget peger i retning af, at boligbehov vil vokse.

Det mener århusianerne!

Som baggrund for planstrategien er der gennemført en undersøgelse af borgernes boligønsker og holdninger til det åbne land.

Sådan vil århusianerne gerne bo!

Hvis århusianerne frit kunne vælge, ville et stort flertal blive boende i Århus – helst i forstæderne uden for Ringgaden eller i bymidten. De foretrukne boligformer er ældre eller nyere villaer, og i nogen grad rækkehuse og lignende. Tilfredsheden med boliger afhænger først og fremmest af boligens størrelse, og af nærhed til skov og grønne områder.

Drømmene om en bolig afspejler sig ikke direkte på boligmarkedet her og nu. Når man faktisk skal flytte, bliver drømmene set i sammenhæng med økonomi, det faktiske boligudbud mv. De 10%, som har konkrete flytteplaner, nævner følgende årsager til at flytte som de væsentligste: Ønsket om en større bolig, familiesituation og ønsket om at bo mere naturskønt. Selv om mange ville bo i villa eller rækkehus, hvis de frit kunne vælge, er der i praksis flere, som vælger en lejlighed.

De grønne områder og naturen har høj prioritet

Det grønne og naturen har stor betydning for borgerne i Århus Kommune – især tæt på boligen. Halvdelen af borgerne bruger det lokale grønne område mindst 1 gang om måneden. Marselisborgskovene benyttes af 20% af borgerne mindst 1 gang om måneden og er dermed det mest besøgte enkeltområde. De fleste kommer i de grønne områder for at opleve naturen, dyrke motion, nyde stilheden og være sammen med andre. Hovedparten foretrækker skove og kyster med parker og natur som det næstmest populære.

En by i bevægelse og en god by for alle

Byudviklingsstrategiens hovedprincipper

Byudviklingsstrategien hviler på Århus Kommunes overordnede vision om, at 'Århus skal være en by i bevægelse' og 'Århus skal være en god by for alle'. I sammenhæng hermed skal Århus være en social og miljømæssig bæredygtig by samt en sund by, og Århus skal naturligvis også være en økonomisk bæredygtig by.

En god by er en socialt bæredygtig by

Århus er – lige som andre storbyer – kendetegnet ved relativt mange borgere med anden etnisk baggrund end dansk, hjemløse og udstødte, handicappede og andre med særlige behov. Når byen udvikler sig, skal der

være fokus på særlige behov hos disse og andre grupper – samtidig med at sammenhængskraften i samfundet bevares og der ikke skabes ubalancer, ghettodannelser m.v.

Byudviklingen skal sigte på, at det fysiske miljø i sig selv bliver socialt optimalt. Det skal ikke mindst ske ved at modvirke tendenser til opdeling af byen i velstillede og mindre velstillede områder. Herunder skal der sættes på mangfoldighed i boligudbud og funktions sammensætning i såvel eksisterende som nye byområder.

En god by er en miljømæssigt bæredygtig by

Århus skal indrettes, så byens energi- og ressourceforbrug ikke bliver større end nødvendigt. Derfor må bopætningsmønstret, placering af nye virksomheder mv. være relativt koncentreret. Byomdannelse og byfortætning skal sikre, at en stor del af byudviklingen sker ved en mere intensiv anvendelse af eksisterende byområder. Et centralt mål er kortere transportafstande og bedre muligheder for at bevæge sig med kollektiv transport, på cykel eller til fods. Som et vigtigt element skal byudviklingen generelt indrettes sådan, at nye byområder så vidt muligt kan betjenes med letbaner- og nærbaner, og områder omkring stationer skal udnyttes effektivt.

En god by er en sund by

Byudviklingen skal fremme mulighederne for at leve sundt. Sundhed handler om størst mulig, fysisk, psykisk og socialt velbefindende – om gode levevilkår og sund livsstil. Byudviklingen skal således understøtte en

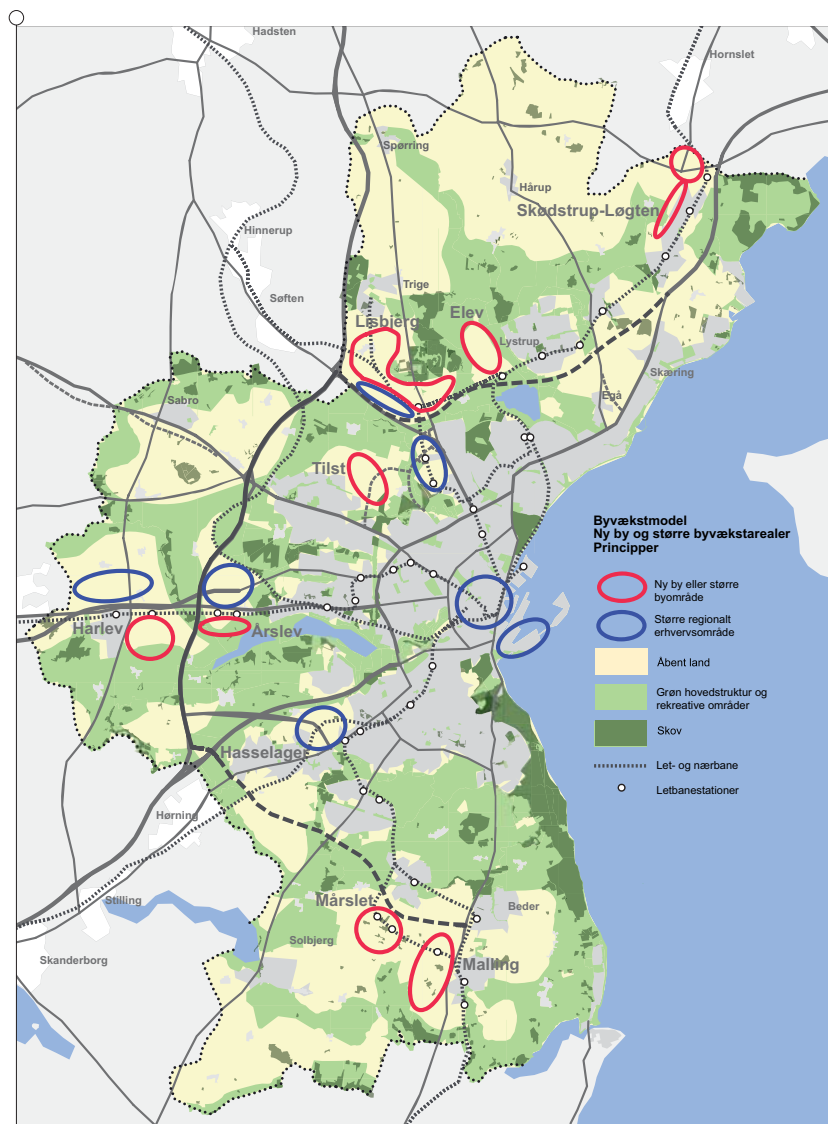
fortsat udvikling af en sikker, tryk og sund by. Der skal blandt andet gives gode muligheder for at bevæge sig i det offentlige rum og for at dyrke motion og idræt. Dette kan eksempelvis ske via et trafiksystem, der gør cykulturen frem for bilturen til det nemme og sunde valg, og via udbygning af stier i de bynære landskaber til gå-ture, motionsløb mv.

En økonomisk bæredygtig by

Som landsdelens største by har Århus særlige forudsætninger for at klare sig i den globale konkurrence med andre store byer. Væksten i vidensøkonomien er i høj grad knyttet til de store byer, hvor der er undervisning og forskning med høj grad af specialisering og bredde. Erhvervslivet kan rekruttere medarbejdere med specielle kompetencer, og der er adgang til et vidt forenet net af samarbejdspartnere, erhvervsrådgivere m.v.

Århus Kommune skal fortsat sikre gode bymæssige rammer for udvikling af byens undervisnings- og forskningsmiljøer og virksomheder i videns- og oplevelsesøkonomien. Som eksempel vil De Bynære Havnearealer danne en attraktiv ramme for fremtidig erhvervsudvikling. Og en udvidelse af Århus Universitet og udbygning af Århus Universitetshospital i Skejby vil sammen med havnen og City danne et stærkt, sammenhængende miljø bundet sammen af en fremtidig letbane.

Byudviklingen indebærer også, at den offentlige service i Århus Kommune løbende udvikles og omstilles. I forbindelse hermed tilstræber kommunen den bedst mulige udnyttelse af de økonomiske ressourcer.

Byomdannelses- og fortætningsområder

Nyt liv og større tæthed i eksisterende byområder

Byomdannelse og byfortætning har længe været et vigtigt element i byudviklingen i Århus. Blandt eksemplerne er Musikhusområdet, Centralværkstedetsarealet og senest den kommende, nye bydel på De Bynære Havnearealer, hvor de første byggerier er på vej.

Byomdannelsesområderne vil spille en vigtig rolle i fremtidens byudvikling. De giver grundlag for at skabe flere bynære boliger, herunder boliger til flere unge og ældre. Byomdannelsesområderne bliver tillige en vigtig nøgle til fremtidens erhvervsudvikling, som forventes at blive båret af fortsat vækst i byerhvervene, udvik-

ling af byens uddannelsesinstitutioner, kultur- og oplevelsestilbud m.v.

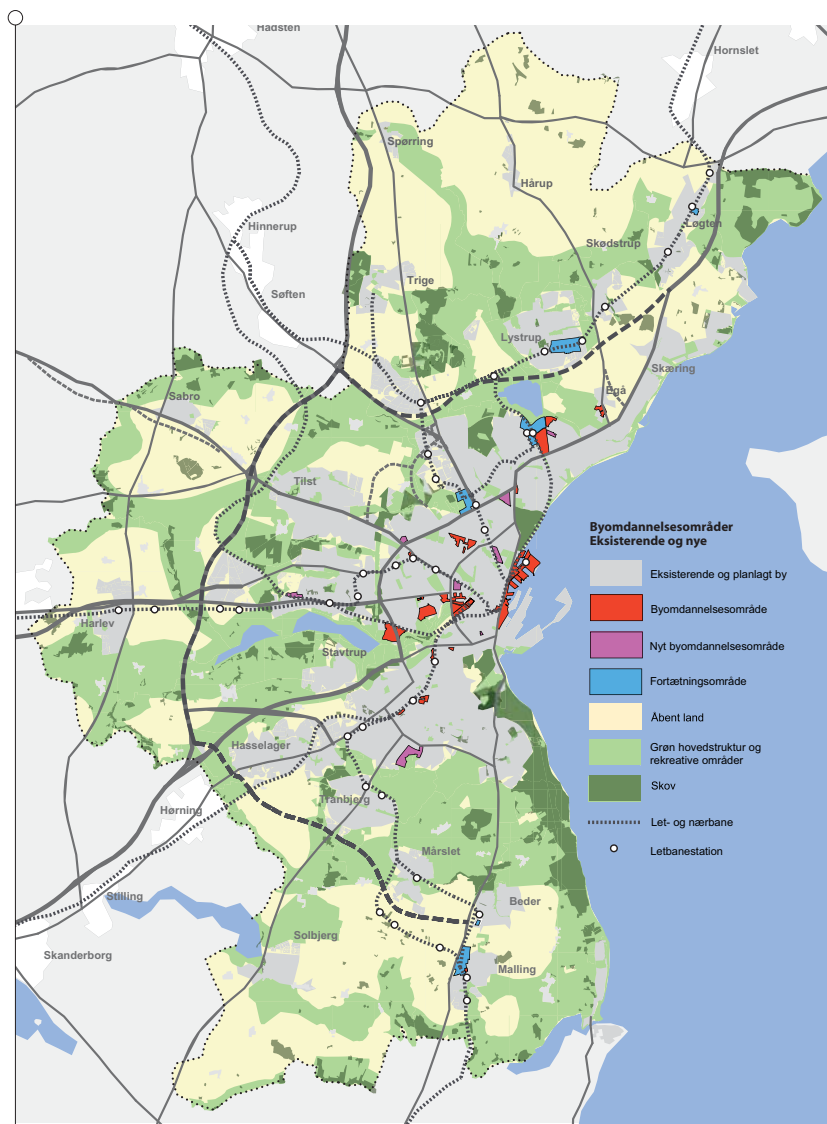
Byrådet peger på 24 områder, som er videreført fra *Kommuneplan 2001* og fortsat vurderes som mulige byomdannelsesområder. Samtidig er der udpeget 8 nye områder som mulige byomdannelsesområder. Mange af områderne ligger centralt og vil være attraktive til mange forskellige former for bymæssige anvendelser. Det gælder fx De Bynære Havnearealer, Godsbanearalerne og Århus Sygehus på Randersvej og Tage Hansens Gade.

Rummeligheden i byomdannelsesområderne er stor. Det vurderes, at der kan bygges ca. 3 mio. etagekvadratmeter. Det svarer eksempelvis til i størrelsesordenen 15.000 boliger, 35.000 arbejdspladser og en større udvidelse af byens kultur- og oplevelsestilbud.

Ud over byomdannelse indgår det i byudviklingstrategien, at flere byområder med fordel kan gøres tættere og udnyttes bedre end i dag. En tættere by vil begrænse stigningen i trafikmængden og understøtte mulighederne for kollektiv trafik (fx nærbane og letbane) og for gående og cyklende transport. Tættere byggeri kan – rigtigt udformet – give bybilledet et løft og skabe et mere varieret boligmarked i bymidterne i de fritliggende bysamfund og centrale områder i det sammenhængende byområde. Som et forsigtigt skøn vurderes det, at byfortætning kan bane vej for i størrelsesordenen 2.000 boliger over en 20-30 års periode.

Byomdannelsesområderne og byfortætning vil spille en vigtig rolle i fremtidens byudvikling, men byomdannelsesområderne og byfortætningen har ikke tilnærmelsesvis kapacitet til at rumme hele den fremtidige byud-

vikling i Århus Kommune. Hertil kommer, at det er vanskeligt at tidsplanlægge byomdannelsen. Byomdannelsesområderne er ofte præget af komplicerede ejerforhold, og nogle få tilbageværende virksomheder kan fx på grund af støj forhindre at omdannelsen går i gang. Derfor er der også et stort behov for at inddrage nye arealer i kanten af byen til byvækst.

Byvækst i nye byer og større byvækstarealer

Byvækst i nye byer og større byvækstarealer som hovedstrategi

Parallelt med byomdannelse og byfortætning vil der være behov for et betydeligt udlæg af nye arealer til byvækst. Hovedforslaget til byvækststrategi i et langsigtet perspektiv er baseret på, at væksten primært skal ske ved etablering af helt 'nye byer' i lighed med Lisbjerg og ved at inddrage nogle få større byvækstområder i tilknytning til eksisterende byer. Forslaget indebærer, at byvæksten fremover i hovedtræk fordeles ligeligt mellem den nordlige, den vestlige og den sydlige del af kommunen.

Mod nord foreslås byvæksten – ud over Lisbjerg som det største byvækstområde – placeret i en ny by ved

Elev og som byvækst ved Skødstrup-Løgten. Byvækstarealerne er knyttet til den nye mortorvej og understøtter letbane- og nærbanesystemet.

I den vestlige og mellemste del af kommunen foreslås en ny by øst for Harlev og et større byvækstareal ved Årslev. Begge områder ligger centralt placeret ved 'motorvejskrydset' og understøtter muligheden for en letbane mod vest. Syd for områderne ligger naturområderne langs Århus Å og Årslev Engsø, og der er mulighed for direkte stiforbindelser gennem naturområderne til centrum. Herudover foreslås et større byvækstareal i Tilst. Arealet er højtbeliggende og danner grænse mod den lavtliggende grønne kile mellem Tilst og Skejby. Udnyttelse af arealet forudsætter anlæg af en ny vej fra Herredsvejs forlægning til Viborgvej.

Mod syd foreslås en udvikling i to nye byer syd for den planlagte og besluttede vej mellem Bering og Beder. Ud over at understøtte den planlagte vej vil byerne styrke grundlaget for Odderbanen. Hvordan byerne banebetjenes skal undersøges nærmere.

Som et nyt strategisk velbeliggende areal til landsdelsfunktioner indeholder strategien et større område ved Framlev. Området er tænkt udlagt som udviklingsområde for virksomheder eller andre funktioner med behov for central trafikal beliggenhed.

Århus Havn har stor vækst i omsætningen. Strategien peger derfor på en udvidelse mod sydøst i form af et nyt havneafsnit, der kan rumme såvel færgeaktiviteter som containeraktiviteter.

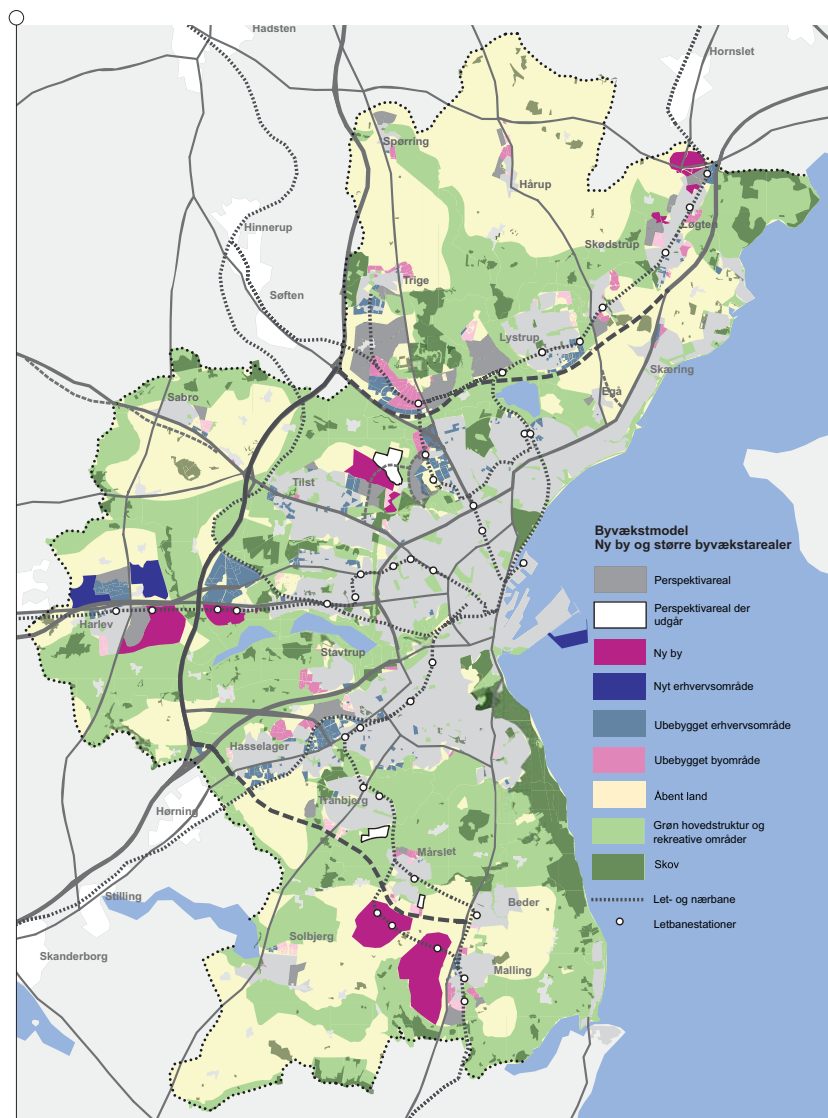
Modellen for byvækst i nye byer og større byvækstområder har stor rummelighed. Det er vurderet, at der er plads til i størrelsesordenen 45.000 boliger. Byvæksten vil blive fordelt med 15-20.000 boliger i det nordli-

ge område, 10-15.000 boliger i det vestlige område og ca. 15.000 boliger i den sydlige del af kommunen.

De nye byer planlægges med eget vejnet forbundet med den overordnede infrastruktur. De nye byer tænkes opbygget med en tæt bymidte opbygget om et knudepunkt for letbane eller anden kollektiv transport og med butikker, service, kulturtilbud og arbejdspladser. Der vil være mulighed for en varieret udbygning med tætte bebyggelser i de centrale dele af den nye by og mere åbne bebyggelser væk fra centrum. Byerne får et betydeligt antal arbejdspladser som følge af den lokale efterspørgsel samt moderne byerhverv. De nye byer vil i startfasen være afhængige af servicetilbud i den eksisterende 'søsterby'. Men efterhånden som de udbygges, vil byerne kunne få egne skoler og andre servicefunktioner. Det større befolkningsgrundlag vil samlet set give mulighed for at tilføre hele området nye former for tilbud inden for fx service, sundhed, kultur og undervisningstilbud.

En udvikling baseret på vækst i nye byer som bærende element kræver en længere omstillingsfase. Ligesom i Lisbjerg vil det tage tid at forberede en konkret byudvikling. Byrådet vil lægge vægt på, at beboerne i de omkringliggende bysamfund inddrages grundigt i processen frem mod de endelige planer og engageres i opbygningen af de nye byer.

På kort og mellemlangt sigt skal byvæksten derfor fortsat hovedsagelig ske som planlagte afrundinger i de ubebyggede rammeområder og perspektivområder i *Kommuneplan 2001*.

Byvækst ved eksisterende byer

Alternativt forslag - byvækst ved eksisterende byer

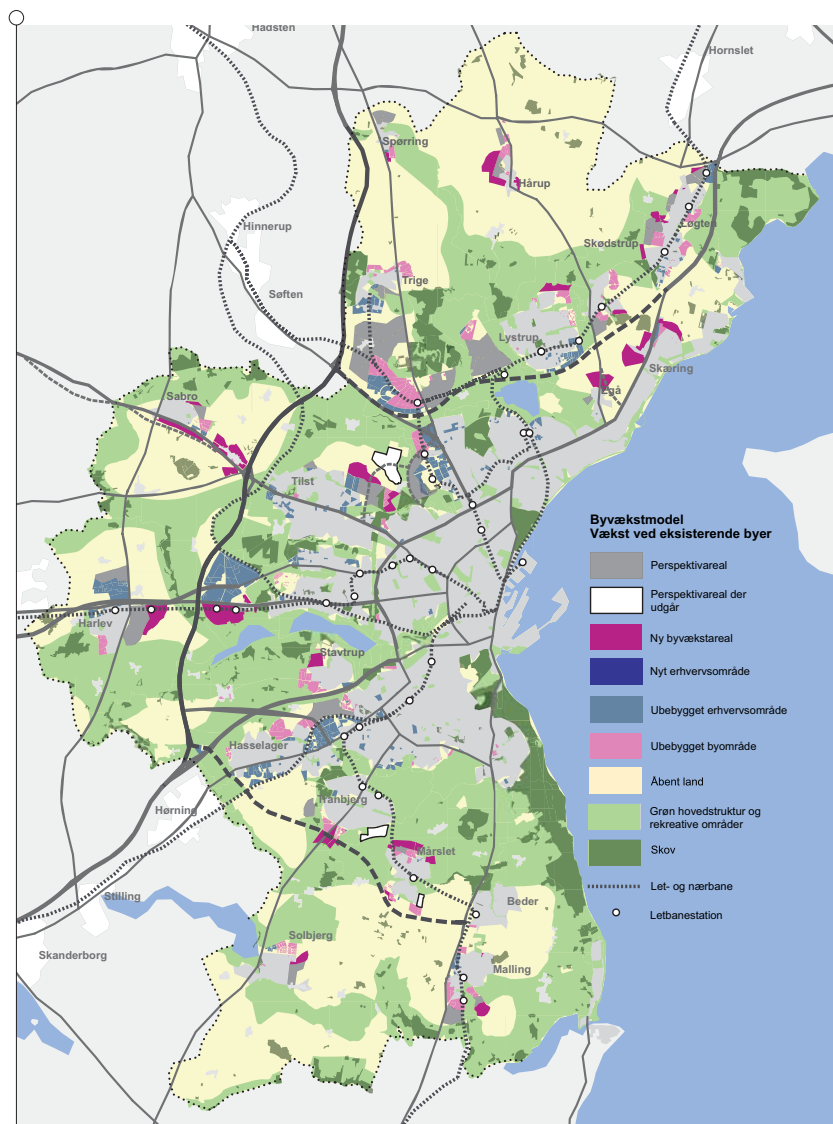
Som alternativ til forslaget om udvikling i nogle få nye byer og større byvækstarealer er der udarbejdet en byvækstmodel, hvor byvæksten primært sker i mange små områder som lag uden på eksisterende byområder. Kun Lisbjerg og Elev indgår som større nye byvækstområder i modellen. Langt hovedparten af byvæksten er placeret i den nordlige del af kommunen. Byvækst i eksisterende byer kan overordnet betragtes som en fortsættelse af de senere års byvækst.

Fordelene ved vækst i eksisterende byer er, at byvækstarealerne kobles på den eksisterende lokale infrastruktur, skoler og andre service- og kulturtilbud, og at de mange mindre byvækstarealer giver en fleksibel model, hvor væksten løbende kan tilrettelægges efter behov og efterspørgsel.

Ulemperne ved modellen er, at den spredte byvækst kan medføre afledte problemer og investeringsbehov i lokalsamfundet og på det eksisterende vejnet, som kan være utilstrækkeligt til den øgede trafik. Samtidig vil der være en begrænset udnyttelse af Beder-Bering vejen på grund af få velegnede byvækstarealer i den sydlige del af kommunen. De spredte byvækstområder i udkanten af eksisterende byer vil være vanskelige at betjene med kollektiv trafik og understøtter ikke let- og nærbanerne. Derudover kan de tilførte byvækstarealer i udkanten af byen afskære naboområderne for udsigt og kontakt med det åbne land. Endelig har modellen mindre kapacitet end hovedalternativet.

Modellen med byvækst i tilknytning til eksisterende

byer har en samlet rummelighed på i størrelsesordenen 35.000 boliger fordelt på ca. 20.000 boliger i det nordlige område, ca. 10.000 boliger i det vestlige og mellemste område og ca. 5.000 boliger i den sydlige del af kommunen.

Strategi for det åbne land

Byrådet ønsker, at anvendelsen af det åbne land sker lige så velovervejet som udviklingen i byerne. Dette kommer blandt andet til udtryk i strategiens syv indsatsområder og i en målsætning om, at de grønne kiler mellem byerne holdes fri for byvækst, så der fortsat er korte afstande mellem by og det åbne landskab.

Strategiens syv indsatsområder er:

1. Mere og bedre natur i Århus

Der skal skabes mere natur og bedre kvalitet i naturen i Århus Kommune. Der skal derfor udarbejdes en naturkvalitetsplan, som anviser, hvordan naturbevarelse og genopretning gennemføres i Århus Kommune. Der skal ligeledes sikres sammenhængende naturområder, og agerlandets naturindhold skal forbedres. Endvidere skal der ske en bedre formidling af, hvad der kan ses og opleves i det åbne land i Århus Kommune.

2. Mere skov i Århus

Byrådet vil videreføre målet om mere skov i Århus Kommune. Hvor de nye skove skal anlægges vil blive fastlagt i kommuneplanen, men princippet vil være at bynær skov og skov, der beskytter grundvandet, bliver prioriteret højt.

3. Mere vand i landskabet

Der skal være mere vand og vand af bedre kvalitet i landskabet. Målet skal blandt andet realiseres ved genopretning af nye naturområder i lighed med projekterne for Årslev og Egå Eng sø.

4. Bedre adgang til de bynære landskaber

Der skal planlægges et sammenhængende stinet, som giver adgang til de bynære landskaber og naturområderne. Og omkring de fritliggende bysamfund og de nye byer skal der i samarbejde med borgerne udarbejdes planer for friluftslivet.

5. Rent drikkevand til flere århusianere

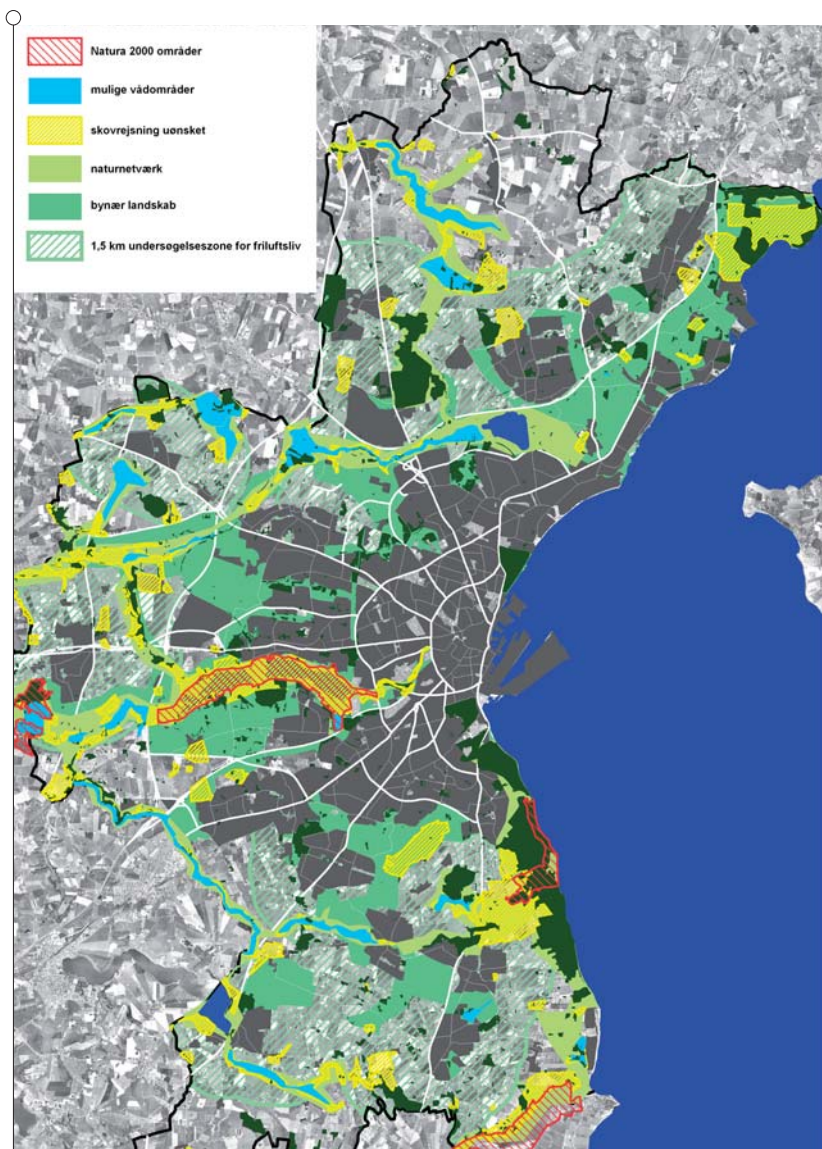
Sikring af rent drikkevand til et Århus med 75.000 flere indbyggere er en stor udfordring. Derfor er de nye byvækstområder som hovedregel placeret uden for følsomme grundvandsområder. I strategien indgår desuden mål om fortsat at nedbringe vandforbruget, og der skal fx arbejdes med vandbesparende løsninger.

6. Kulturarven – vigtig historie for nutiden

Kulturarven i det åbne land og i byerne er vigtige værdier at bevare, udvikle og synliggøre. Områder med synlige historiske spor fortæller således om væsentlige træk i samfundsudviklingen og livet i Århus Kommune. Udpegningen af de værdifulde kulturmiljøer er grundlaget for en målrettet beskyttelsesindsats.

7. Fremtidens landbrug

Byrådet vil i den videre planlægning samarbejde med landbruget, de grønne organisationer m.v. om mulighederne for at finde egnede områder til fremtidens meget store landbrug. Samtidig inddrages landbruget i et samarbejde om at skabe mere og bedre natur i Århus Kommune.

Agenda 21

Visionerne for et bæredygtigt Århus udspringer af *Århus Kommune i det 21. århundrede* fra 1997. Siden har udfordringen været at sikre at visionerne udmøntes. Det sker bl.a. med *Planstrategi 2008*, hvor der især er fokus på, hvordan byen og det åbne land kan planlægges, så vi fremmer en bæredygtig udvikling. Inden for de 5 emner, hvor kommunerne ifølge planloven skal opstille bæredygtighedsmål, indeholder strategien følgende hovedpunkter:

1. Fremme af bæredygtig byudvikling

Hovedambitionen i *Planstrategi 2008* er at bane vej for, at Århus fortsat kan udvikle sig og at byen indrettes efter bæredygtige principper, så byens energiforbrug, miljøbelastning mv. minimeres. De væsentligste principper for Århus udvikling som bæredygtig by er

- at Århus Kommune fortsat vil satse på, at byområder, der har mistet deres tidligere betydning (fx De Bynære Havnearealer), omdannes og får nyt liv,
- at levende byområder med lokale service-, kultur- og fritidstilbud, lokale arbejdspladser og blandede boligtyper skal fremmes,
- at der planlægges for indførelse af letbaner i Århus som et nyt miljøvenligt og energibesparende transportsystem,
- at nye områder til by på bar mark skal placeres så tæt på byen, som andre hensyn giver mulighed for, så mulighederne for at cykle og bruge kollektiv transport forbedres,
- at større byudviklingsområder så vidt muligt placeres, hvor der er nærhed til de nuværende nærbaner eller en kommende letbane.
- at der ikke skal være mulighed for at opføre store indkøbscentre i udkanten af byen, som vil tiltrække trafik fra et stort område,
- at 'fingerbystrukturen' i Århus fastholdes, så der overalt er korte afstande fra byen til de åbne landskaber.

2. Mindskelse af miljøbelastningen og ressourceforbruget

Princippet om bæredygtig byudvikling med tæthed, blandede anvendelser, lokal service og let- og nærbaner vil skabe en byudvikling, der er mere energibesparende og mindre ressourceforbrugende end en mere spredt by baseret på biltrafik alene. Energibesparelserne handler bl.a. om at begrænse mængden af drivhusgasser, som bidrager til den globale opvarmning.

Ressourcer handler også om adgang til rent drikkevand i en fremtid med mange flere indbyggere i Århus. Derfor er stort set alle byudviklingsområder, som *Planstrategi 2008* peger på, valgt så de ligger uden for sårbare drikkevandsområder, og der skal bl.a. arbejdes videre med vandbesparelser m.v.

3. Fremme af biologisk mangfoldighed

Planstrategi 2008 indeholder et forslag om et sammenhængende net af natur, som vil forbedre betingelserne for vilde dyr og planter.

Århus Kommune har overtaget en række opgaver fra Århus Amt på det grønne område. Når disse opgaver kan ses og løses i en helhed sammen med de opgaver, Kommunen havde i forvejen, vil det give bedre muligheder for at realisere målene om mere natur i Århus Kommune. Frem over er det bl.a. Århus Kommunes opgave at planlægge nye skovområder og nye områder hvor naturen kan genskabes. Årslev og Egå Engsø er gode eksempler på dette.

4. Inddragelse af borgere og erhvervsliv

Århus Kommune vil fortsat lægge stor vægt på, at borgere og interessegrupper i vidt omfang involveres, når større planer og projekter er under udvikling. *Planstrategi 2008* er bl.a. blevet til under en proces, hvor fællesrådene, som repræsenterer lokalområderne i Århus Kommune, Det grønne Råd og en bredt sammensat følgegruppe har været med. Måden, Århus Kommune samarbejder med borgerne på, er beskrevet i *Århusmodellen for borgerinddragelse*.

5. Fremme af samspil på tværs af aktivitetsområder

Planstrategi 2008 er blevet til gennem et samarbejde mellem forskellige afdelinger i Århus Kommune og gennem samarbejde med en række forskellige interessegrupper i Århus. Det brede samarbejde har været værdifuldt som grundlag for udarbejdelsen af en planstrategi med et bredt og afvejet sigte. Arbejdet med virkeliggørelse af planstrategiens mange elementer vil indebære opretholdelsen af en række samarbejdsfora for deltagere med forskellig baggrund, som tilsammen kan bidrage til helhedssyn og synergi.

Om Agenda 21

Begrebet Agenda 21 udtrykker en ny dagsorden om bæredygtighed i det 2-århundrede, som blev vedtaget af FN i 1992. Målet med Agenda 21 er, at skabe en udvikling, som opfylder de nuværende behov uden at bringe fremtidige generationers muligheder for at opfylde egne behov i fare. Derfor handler Agenda 21 om de væsentligste globale udfordringer for menneskeheden. Den globale opvarmning affødt af udledningen af drivhusgasser er et aktuelt eksempel, hvor der er behov for at nationale og lokale myndigheder, virksomheder borgere hver yder deres bidrag. Århus Kommunes lokale Agenda 21 er Århus Kommunes lokale bidrag til en bæredygtig udvikling.

